GAZETA POŁUDNIOWO-PRUSKA.

Nro. 52.

w Sobotę dnia 28. Czerwca Roku 1800.

z Paryża d. 12. Czerw.

List pierwszego Konsula do ministra woiennego datowany w Medyolanie dnia 4. Czerwca, zawiera oprocz zdarzeń wiadomych szczegóły następuiące:

„Nieprzyiaciel rozumiał długo, iż nasza liczba wynosi tylko 7 do 8000 ludzi, że kusiemy się tylko odciągnąć Austryakow do oblężenia Genui i Nicei. Nieprzyiaciel zostawał w tym mniemaniu aż do dnia 27. Maia. Podczas potyczki nad rzeką Chiusella iego kawalerya zabrała nam 7 do 8 niewolnikow, których powieściom nie chciał iescze wierzyć. Generał Hohenzollern kommenderuiący oblężeniem Genui zdawał się mało szacować nasze siły. Generał Melas pisał do pewney Damy w Pawii: „Wiem, iż mowią w Lombardyi o marszu armii francuzkiey; lecz nie lękay się WcPanna, i nie odieżdżay." W 12 godzin potem weszliśmy do Pawii. Jesteśmy w Lodi; przednia straż generała Moncey przybyła do Como. Zgromadamy teraz statki dla przeprawienia się przez rzekę Padus. W śpitalach Lombardskich znaleźliśmy 5 do 6000 chorych albo ranionych."

w Medyolanie d. 5. Czerw.

„Generał naczelnik Berthier kazał otoczyć korpusowi generała Dühesme twierdzę Pizzightonę i opanować Cremę. Pierwszy Konsul zwołał wszystkich Biskupow i Plebanow, oświadczywszy im, iż chęcią iego iest utrzymać urządzenia duchowne w tym stanie, w którym się znaydowały, gdy w Medyolanie kommenderował. Potem kazał im wykonać przysięgę wierności. Lud Medyolański zdaie się bydź bardzo skłonnym do przyięcia znowu tonu wesołości, iaki miał za czasow francuzkich. Pierwszy Konsul i generał naczelnik byli zaproszeni na koncert, który chociaż w prędkości i bez przysposobienia wielkiego był danym, był iednak bardzo przyiemnym."

Pierwszy Konsul donosi w iednym liście, iż powroci do Paryża około połowy Czerwca.

Generał naczelnik Berthier wydał dnia 5. Czerwca do ludu Cysalpińskiego następuiącą odezwę:

„Lud francuzki kruszy powtornie wasze kaydany. Początek Państw podległy iest burzom i klęskom. Nieszczęścia zawsze będą dla was pożyteczne. Nauczyliście się poznawać sidła nieprzyiacioł waszey szczęśliwości. Nieprzyiaciele chełpili się z swego szanowania własności, a iednak obdarli liczne familie; chełpili się z piękney gorliwości ku religii, a wydali Włochy odszczepieńcom, a nawet i niewiernym. Obywatele cysalpiń-

scy! Śpieszcię do oręża, i zacłońcie wasze miasta przed naiazdami lekkich woysk nieprzyiacielskich. Jakże? Możecież bydź nieczułymi na dumę, iaką powinniście mieć z uformowania narodu niepodległego? Zapomniycie więc o wszystkich waszych kłotniach, niech iedna tylko będzie między wami chęć, to iest chęć utwierdzenia narodu wolnego i mocnego. Nie uznam za przyiacioł wolności, tylko tych, ktorzy umieią zachowywać prawa, gasić pożogi nienawiści, i szanować nieszczęście. Ludu cysalpiński: iak tylko twoy kray oswobodzony będzie z nieprzyiaciela, Rzplita urządzona znowu zostanie na stałych zasadach religii, rowności i dobrego porządku. Przyśpiesz ten moment przez twoią energią."

(podp.) Berthier.

z Paryża d. 14. Czerwca.

Właśnie tego samego dnia, gdy generał Melas posłał rozkaz generałowi Ott, aby odstąpił od oblężenia Genui i złączył się z nim, tego samego dnia (5. Czerwca) widział się generał Massena bydź przymuszonym kapitulować dla zupełnego niedostatku żywności. Donosi o tym Konsulom w następuiącym *liście*:

Obywatele Konsulowie!

„Musiałem opuścić miasto Genuę i przesyłam WcPanom zawartą w tey mierze z nieprzyiacielem umowę. Od dnia 5. Kwietnia nie miałem ani z Francyi, ani z Korsyki naymnieyszey pomocy; od dnia 21. Maia nie mieli mieszkańcy Genueńscy żadnego chleba, żołnierzowi dawano codzień tylko po 12 łotow chleba; większą część koni zabito i obrocono na żywność. W środ takowych okoliczności zezwoliłem dnia 5. na opuszczenie miasta. Dnia 5. wymaszerowało prawe skrzydło armii francuzkiey z tuteyszego miasta z bronią, amunicyą i bagażami dla złączenia się z środkiem armii, ktora dnia 6. stała pod Alassio. Jutro udam się sam za nią. Przyślę przez mego adiutanta 8. chorągwi, ktore pod czas oblężenia nieprzyiacielowi zabrałem, wraz z obszernym raportem o nayważnieyszych zdarzeniach oblężenia. Istotna osnowa umowy iest następuiąca:

1) „Garnizon Genueński składaiący się z 8110 ludzi wymaszeruie dnia 5. t. m. i powroci lądem przez Niceę do Francyi. Reszta transportowana będzie na okrętach przez admirała Keith do Antibes. Wszyscy Austryacy zabrani w niewolą pod czas oblężenia Genui wydani będą ogołem w nadgrodę."

2) „Cała artylerya i amunicya należąca do armii francuzkiey transportowana będzie przez angielską flotę do Antibes, albo do odnogi St. Juan. To samo ma się rozumieć o chorych."

3) „Miasto Genua i port ogłoszony będzie za neutralny. — Odpowiedź. — To nie iest żadnym woiennym przedmiotem należącym do kapitulacyi. Gdy iednak Cesarz przyimuie pod swoią protekcyą mieszkańcow Genui, przeto mogą bydź zapewnieni, iż wszystkie tymczasowe urządzenia zmierzać będą tylko do ich dobra."

4) „Niepodległość ludu Genueńskiego będzie szanowana, i żadna z potencyow woiniących nie może nic odmienić w konstytucyi iego rządu. — Odpowiedź. — Artykuł ten należy do poprzedzaiącego."

5) „Żaden Liguryiski urzędnik nie może bydź pociągniony do odpowiedzialności z przyczyny swoich zdań. — Odpowiedź. — Pozwala się na ten artykuł. Lecz ieżeliby kto po wniyściu Austryakow do Genui, rozruchy wszczynać chciał, ukarany będzie iako publiczny buntownik."

6) „Wszyscy Francuzi, Genueńczykowie i inni Włosi mieszkaiący w Genui, al-

bo którzy ſię tam ucieczką ratowali, mogą udać ſię z całym swoim maiątkiem, gdzie im ſię podoba."

7) „Uzbroieni mieszkańcy Genueńscy mogą powrocić w poiedyńczych korpusach do miaſta."

8) „Genua opatrzona zoſtanie iak nayprędzey w żywność."

9) „Naſtąpi umowa, iakie maią bydź poruszenia armii francuzkiey w tym dniu, w którym opuszczenie Genui naſtąpi."

10) „Auſtryacki kommendant w Genui mieć będzie pieczołowitość o bezpieczeńſtwo przy transportach okrętowych."

11) „Generał Massena wyśle do generała Buonaparte iednego oficyera z doniesieniem o poddaniu Genui. Wszyscy oficyerowie armii Masseny zabrani w niewolą powrocą na ſłowo honoru do Francyi. Armaty, amunicye i inne sprzęty woienne należące miaſtu Genui i iey kraiowi wydane będą wiernie kommiſſarzom armiow sprzymierzonych. Dnia 5. Czerwca roku 1800."

(podp.) Baron Ott Generał,
Keith Vice-Admirał,
Massena Generał naczelnik armii Włoſkiey.

W teraźnieyszym położeniu rzeczy, opanowanie Genui może Auſtryakom tylko do tego ſłużyć, iż generał Melas, który teraz koniecznie na batalią odważyć ſię muſi, w przypadku przegraney do Genui cofnąć ſię może. Gdyby nie był miał Genui, małe fortece, Tortona i Alesandrya byłyby mu ſię tylko zoſtały do retyrady.

Pomyślne obroty armii rezerwowey nie uſtaią ieszcze, i są bardzo znaczne, iak ſię to okazuie z liſtu Konsula Buonaparte pisanego w Medyolanie dnia 9. t. m. do Konsulow; w którym mowi:

„Zupełny niedoſtatek żywności przymuſił do kapitulacyi generała Massenę. Jego korpus zdaie ſię ieszcze liczyć 10,000 ludzi, i rownie tyle ma także generał Suchet. Jeżeli obydwa te korpusy, iak ia myślę, złączą ſię między Oneglą i Savoną; przeto mogą bardzo prędko wkroczyć do Piemontu przez rzekę Tanar, gdy tymczasem nieprzyiaciel będzie przymuszony, zoſtawić część woyſka w Genui. Większa część armii znayduie ſię w tym momencie w Stradela. W Piacencyi mamy ieden moſt. Orcinovi, Brescia, i Cremona znayduią ſię w naszych ręku."

(podp.) Buonaparte.

Oſtatnie wiadomości zawieraią ſię w naſtępuiących raportach:

„Generał Loisson zdobył Brescią. Generał Laudon znayduiący ſię w tym mieście, ledwo miał czas, ratować ſię sam osobiście ucieczką. Legia cysalpińſka opanowała nieprzyiacielſką flotylę na ieziorze Maggiore i pomaszerowała przez Addę do Bergamo. Generał Murat opanował niektóre ſtatki na rzece Padus, na których przeprawił ſię przez tę rzekę, zabrawszy Piacencyą zbroyną ręką. Także zabrał wielką liczbę niewolnikow. Dnia 8. uſiłował ieden nieprzyiacielſki korpus doſtać ſię do cytadeli Piacenckiey, Murat otoczył go i wziął cały w niewolą. W Piacencyi znalazł wszyſtkie magazyny nieprzyiacielſkie, zabrał 2000 niewolnikow, i schwytał kuryera generala Melas wiozącego nader ważne depesze, z których między innemi okazuie ſię, iż oblężenie Genui właśnie w tym dniu uſtać miało, w którym Massena kapitulował. Generał Dühesme obsadził Cremonę, gdzie zaſtał bardzo znaczne magazyny. Z kuryera auſtryackiego przeiętego, gdy iechał z Mantui do Turynu, dowiedzieliśmy ſię, iaki ieſt ſtan auſtryackiey artyleryi i szpitalow. Alesandrya zdaie ſię bydź

źle opatrzoną w żywność. Garnizon cytadeli Medyolańskiey składa się tylko z 1500 ludzi, połowa z Piemontczykow, a połowa z emigrantow Xiążęcia Rohan, między którymi sam Xiąże Rohan się znayduie. W Pizzightonie stoi tylko 1000 ludzi garnizonem. Spodziewamy się, iż obydwie fortece odbierzemy bez oblężenia. W Peschiera brakuie armat. Mantuę opatruią dopiero teraz z naywiększym pośpiechem w żywność. Także przednia straż generała Moncey wkroczyła do Medyolanu. Berthier zabrał w Cremie wielkie magazyny i 100 armat."

Z dawnieyszych raportow iednego generała armii rezerwowey, umieszczamy ieszcze, co następuie: „Nie ieden dziwić się będzie, że Melas zatrudnia się ieszcze w Piemoncie i kraiu Genueńskim, gdy my Lombardyą zdobywamy; lecz prawdziwy zamiar i siła armii rezerwowey tak dobrze przed nim była taiona, i nasz marsz tak był prędki, że nieprzyiaciel wszędzie był nadspodziewanie napadany i w zadumienie wprawiany. Przedsięwzięcia generała Suchet na granicach wspieraią dzielnie obroty głowney armii we Włoszech. Ten generał opanował wąwoz Tenda w 3000 ludzi, zabrał ogołem 5000 niewolnikow i 14 armat. Austryacy ponieśli nader wielką stratę pod czas swey retyrady z Nicei. Generał Gorup otoczony iuż był z wszystkich stron, przedarł się iednak z garstką woyska do Coni, gdzie obiął kommendę, lecz zostawić musiał zwycięzcom wszystkie swoie armaty. Jedna kolumna armii rezerwowey złączyła się z dywizyą generała Thurreau i stoi pod Turynem. Kilka tysięcy Piemontskich chłopow złączyło się z naszemi woyskami w Piemoncie.

Ledwo Francuzi wkroczyli do Medyolanu, aż Gazeta Medyolańska odmieniła natychmiast swoy ton, i przyięła tytuł: „Przyiaciela wolności Włoskiey." Prawidła, któremi zdaią się powodować iey Redaktorowie, czynią honor ich ludzkości i ich duchowi republikanckiemu. Ich pierwszy numer napomina Patryotow, aby się wstrzymali od wszelkiey zemsty, aby się okazali cnotliwemi, i dali przykład umiarkowania. Drugi Dziennik Medyolański donosi, iż nie wiadomo, gdzie się znayduie teraz generał Melas; iedni mowią, iż iest w Cassalle, drudzy zaś powiadaią, iż cofa się śpiesznie ku Cremonie, lękaiąc się, aby woyska republikanckie nie przecięły mu przeprawy przez rzekę Padus.

Francuzi wkroczyli do Augszpurga i Munich. W Moguncyi ściąga się 24,000 woyska.

Powiadaią, iż generał Moreau pisał bardzo grzeczny list do Elektora Bawarskiego, donosząc mu, że rząd francuzki wie dobrze, iż groźbami dworow Peterzburgskiego i Wiedeńskiego przymuszony był do koalicyi. Jeżeli zapłaci 8 milionow liwrow przyrzeczonych armii francuzkiey przez zmarłego Elektora, i odwoła wszystkie swoie woyska z armii austryackiey, na ten czas może rozpocząć negocyacye pokoiu z Rzpltą francuzką. Zapewniaią, iż Elektor posłał iuż dwa razy rozkaz swym woyskom, aby powrociły do Bawaryi, lecz generał Kray nie chciał ich puścić.

Kuryer donosi Konsulom, iż armia przeprawia się przez rzekę Padus, dla uderzenia na generała Melas wprzod, nim zgromadzi swoie siły.

Nieprzyiaciel usiłował wylądować na innych mieyscach, i zdaie się, iż nie odstąpił ieszcze swego planu, lecz wszędzie poczyniono urządzenia ostrożności.

Donoszą z Marsylii, iż generałowie Junot i Demuy zawinęli tam wraz z 200

żołnierzami z Egyptu. Bunt w Korsyce ieſt iuż uspokoiony.

z Bruxellii d. 11. Czerwca.

Anglicy trzymaią w oblężeniu port Nieuport. Także krążą ich okręty pod Ostenda. Gdy nieprzyiaciel spoſtrzegł oſtrożność woyſk naszych, cofnął ſię od brzegow wyspy Walchern, i zdaie ſię, iż ſię obrocił ku wyspie Goree. Do okolic między rzekami Mozą i Szeldą przybywaią uſtawicznie woyſka. Do Herzogenbusch przybywa wiele generałow i oficyerow do armii generała Augerau.

z Rzymu d. 21. Maia.

Czynią tu wielkie przysposobienia do przyięcia Papieza, którego przybycie do tey ſtolicy naſtąpi około połowy mieſiąca Czerwca.

Dnia 13. ogłoszono tu imieniem Króla Nepolitańſkiego zapozwanie publiczne nieprzytomnego Xiążęcia Bonelli, aby ſię ſtawił przed sąd z tey przyczyny, iż był demokratem.

z Kuryi d. 7. Czerwca.

Teraźnieyszy ſtan rzeczy ieſt niepomyślnym dla nas i Auſtryakow. Z Włoch odbieramy nieprzyiemne wiadomości; kommunikacya z Medyolanem ieſt przerwana. Berthier wyſłał 30,000 woyſka do rzeki Padus i Medyolanu, który korpus do rzeki Adda zbliżyć ſię i tam trzymać ſię ma, gdy tym czasem głowna armia maszeruie przeciw Melasowi. W Lombardyi a mianowicie w okolicach Brescyi podnieśli iuż głowę niektórzy przyiaciele cysalpińſkiey Rzpltey, wszcząwszy rozruchy.

z Manheimu d. 9. Czerwca.

Liſty od brzegow Wisły donoszą, iż w okolicach Brześcia i Kobrynia ſtoi armia moſkiewſka ſkładaiąca ſię z 80,000 piechoty i 20,000 kawaleryi, i że Feldmarszałek Suwarow wezwany był do obięcia nad nią kommendy właśnie w tym momencie, gdy iuż był umarł. Pruſka armia obserwacyina maszeruie z okolic Munster ku Renowi. Głowna kwatera iey przenieſiona ieſt do Munstern, dokąd Xiąże Brunświcki dnia 14. Czerwca przybydź ma.

z Augszpurga d. 11. Czerwca.

Dnia 5. przeieżdżał przez Tryent kuryer auſtryacki z Turynu do Ulm z donieſieniem o poddaniu ſię Genui, którey garnizon na mocy kapitulacyi miał wyiść z miaſta dnia 4. t. m. i oddać ſię w niewolą wraz z generałem Masseną, którego obrona była uporna i okropna, albowiem dla iego oporu przyszły rzeczy do tego ſtopnia, iż umierało w Genui codzień po 200 mieszkańcow z choroby i nędzy.

z Munich d. 13 Czerwca.

Dnia 11. wieczorem przemogli Francuzi pod zasłoną swych armat przeprawę przez rzekę Lech pod Landsbergiem; wszyſtkie woyſka ſtoiące w tym mieście muſiały cofnąć ſię, lecz w dobrym porządku i bez ſtraty do Inningen. Generał Meerfeld, którego głowny korpus ſtał pod Friedbergiem, przymuszony był przez obroty nieprzyiacielſkie cofnąć ſię do Alchach, poczém Francuzi Friedberg opanowali.

z Niemiec d. 17. Czerwca.

Dnia 11. zapadła bardzo ważna potyczka, po którey Francuzi odpędzili generała Meerfeld za rzekę Lech, i wkroczyli dnia 12. powtornie do Augszpurga. Ich patrole rozciągaią ſię iuż 3 mile za Augszpurgiem. Z Eichstaedt donoszą pod dniem 14., iż generał Starray i Rottenberg maią bydź porażeni.

Głowna kwatera generała Kray znayduie ſię znowu w Ulm, a generał Moreau w Memmingen. Słychać, iż Moreau wzmocnił znacznie generała Lecourbe,

który zmierza z całą swoią siłą do Schöngau.

Dnia 6. przybył generał-adiutant od generała Moreau do generała Kray, i to ma bydź przyczyną, iż ostatni wysłał natychmiast kuryera do Wiednia.

Dnia 10. przechodziła część austryackich bagażow przez Ratyzbonę do Czech.

Xięstwo Badeńskie iest zupełnie neutralnym.

z Ratyzbony d. 13. Czerwca.

Potwierdza się zupełnie, iż Francuzi dnia 12. wieczorem znowu do Augszpurga wkroczyli, i że generrł Lecourbe tylko dla tego wspomnione opuścił miasto, aby miał uczestnictwo w potyczce stoczoney dnia 5. Austryacy pod generałem Meerfeld cofnęli się za rzekę Lech do kraiow Bawarskich.

z Austryi d. 7. Czerwca.

Związek naszego dworu z rossyiskim także angielskiego z rossyiskim dworem przerwany iest zupełnie. Poseł rossyiski, Hrabia Kalitschef, wyiechał z Wiednia z całą swoią świtą, nie zostawiwszy nawet na swoim mieyscu żadnego zastępcę. Także wszystkie osoby należące do austryackiego poselstwa w Peterzburgu powracaią iuż do Wiednia. Xiąże Fürstenberg przybył tu iuż, a Hrabia Kobenzel spodziewany tu iest za kilka dni. W wszystkich austryackich państwach wybieraią nowych rekrutow. Sam Wiedeń przystawić musi 4000 ludzi. Woyska w Węgrzech stoiące, których liczba ieszcze 48,000 wynosić ma, dostały rozkaz do prędkiego marszu.

z Austryi d. 11. Czerwca.

Naprzeciw Hrabiemu Kobenzl powracaiącemu z Peterzburga, wysłano sztafetę do Pragi z tym zleceniem, aby się z tamtąd udał do Ratyzbony, nie wiadomo, czy to dla obięcia urzędu ministra armii na mieyscu Hrab'ego Lehrbach, czyli też dla tego, aby był bliższy nowym propozycyom pokoiu.

Okolica Wiedeńska przybrała się znowu w woienną postać, ponieważ na rowninie Minckendorff wytknięto oboz dla armii rezerwowey maiącey się składać z wszystkich regimentow piechoty znayduiących się w Austryi i wyższych Węgrzech; słychać nawet, iż pospolite ruszenie Wiedeńskie będzie znowu urządzone, i zgromadzi się do obozu pod Minckendorff dla ćwiczenia się w mustrze. Także synowie mieyscy i wszyscy studenci nie będą wyłączeni od służby woienney.

z Wiednia d. 18. Czerwca.

(Zdarzenia woienne.)

Generał Kray donosi z Ulm pod dniem 12., iż nieprzyiaciel attakował dnia 10. z przewyższaiącą siłą nasze forpoczty pod Weissenhorn i odparł ie, lecz wzaiemnie odpartym został przez nasze woyska wzmocnione posiłkami. Także odparł nieprzyiaciel generała Meerfeld za rzekę Wertach i obsadził Buchloe. Przeprawił iedną część pod Landsbergiem na prawy brzeg Dunaiu, a drugą wysłał do Augszpurga. Generał Meerfeld chcąc utrzymać kommunikacyą z Munich, cofnął się do Friedberga, pozrucał za sobą mosty na rzece Lech, a piechota Bawarska odparta pod Landsbergiem cofnęła się do Greiffenberga. Dnia 11. generał Giulay odparł nieprzyiacielską pikietę pod Grumbach, zabrawszy 150 niewolnikow, z wielu oficyerami. Dnia 12. uderzył nieprzyiaciel na całą linią naszych forpocztow od Laubheim aż do Roggenburg; kommendanci tych forpocztow zbliżyli się potem do armii. Generał Grünne odparł nieprzyiaciela pod Denklingen.

Dnia 11. uderzył nieprzyiaciel na for-

poczty prawego skrzydła Xiążęcia Reuss pod Schongau z tak przewyższaiącą mocą, iż to mieysce nie mogło bydź utrzymane. Nieprzyiaciel podstąpił aż do rzeki Lech. Generał Grünne wstrzymywał iednakowoż przewyższaiącego nieprzyiaciela przez cały dzień, dopoki wszystkie dywizye nie przeprawiły się przez rzekę Lech, i nie zrucono mostu.

Rząd nasz nie odebrał od dnia 3. Czerwca żadnego raportu od generała Melas; zapewne dla tego, ponieważ przy wkroczeniu nieprzyiaciela do Medyolanu, generał Melas widział się bydź pewnie przymuszonym przesłać swoy raport przez zbaczaiące trakty, oprocz tego wezbrane z przyczyny deszczow rzeki wstrzymały pocztę w niektórych okolicach przez kilka dni. Z tym wszystkim generał Wukassowich donosi pod dniem 9., iż się cofnął za rzekę Addę przed przewyższaiącą liczbą nieprzyiaciela, opatrzywszy wprzod fortecę Pizzightonę, Peschierę i Mantuę potrzebnemi garnizonami.

P. S. Przyczyny i okoliczności przeszkadzaiące przesyłaniu raportow do Wiednia przez generała Melas, potwierdzaią się przez kuryerya, który tu dziś z Włoch przybył, odbywaiąc swoią podroż wielkiemi bardzo manowcami. Ten kuryer przywiozł wraz z raportami generała Melas przyiemną bardzo wiadomość o poddaniu się dnia 4. Czerwca Genui przez kapitulacyą, którey artykuły iutro publiczności udzielemy.

z Drezna d. 8. Czerwca.

Żyiemy tu w w nayglębszey spokoyności, ponieważ nasz Elektor obstaie przy systemacie neutralności. Dwor rossyiski zbliża się do naszego, z którym związek zdawał się bydź roku przeszłego nieiako przerwany. Imperator rossyiski mianował nadzwyczaynym posłem przy dworze tuteyszym, Barona Krüdener, który dziś pierwszą miał audyencyą u Elektora.

z Madrytu d. 27. Maia.

Cieszemy się tu z zwycięstw armiow francuzkich, ponieważ się spodziewamy, że nam przywrocą upragniony pokoy. Dwor nasz uchylił embargo włożone na okręty Portugalskie, i doniosł o tém urzędownie dworowi Lizbońskiemu. Tym sposobem zbliżaią się znowu obydwa rządy do siebie, i zdaie się, iż przez dwor Lizboński może bydź utorowana droga do pokoiu powszechnego.

z Norköping d. 7. Czerwca.

Onegday wyszedł tu na widok publiczny ważny list Króla do Marszałka narodowego treści następuiącey:

„Niespokoyne zdarzenia zaszłe niedawno w izbie stanu rycerskiego, pod czas obradow względem interessow skarbowych, zwrociły na siebie czułą baczność królewską. Wśrod uczuciow żalu wzbudzonego przez te zdarzenia, przekonał się iednak Król Jegomość z wielkim ukontentowaniem, iż liczba osob chcących zniszczyć spokoyność iego ukochanego ludu dla postawienia swey woli na mieyscu prawa, bardzo szczupła iest względem tych, którzy okazali przez swoie wolne posłuszeństwo prawom owego czystego i poczciwego ducha prawdziwych obywatelow, co oyczyźnie swey honor uczynili, i niespokoyności malkontentow zapobiegli. Z protokułu d. 29. Maia okazuie się, że Dawid Schulzenheim młody krzycząc, iż wszyscy szlachta izbę rycerską opuścić muszą, swego szlachectwa zrzekł się, podobnie uczynił Baron Cederstroem, prosząc Króla o pozwolenie, aby mogł odmienić swoie nazwisko. Lubo Król Jegomość dalekim iest od przychylenia się do tych zrzeczeń, zezwala iednak na życzenia owych osob, a zatem odbiera im tytuły szlachectwa. Daley oświadczyli Baron HiertaEhan, Netherwood,

Adlersparre, Adenheim, iż przestaią bydź wspołczłonkami szlachty, z których ostatni wszystkich zrzekł się praw szlachectwa. Że zaś nie iasno oświadczyli się, przeto zaleca się Kanclerzowi sprawiedliwości, aby żądał od nich dokładnieyszey odpowiedzi, poczem Król ogłosi swoią łaskawą wolą."...

„Co się tyczy rozmaitych wyrazow przeciwnych porządkowi, oświadczonych przez innych wspołczłonkow, tedy te takowego są gatunku, iż do trybunału sprawiedliwości odestane bydź muszą."

Król posłał ten list Marszałkowi narodowemu, Hrabiemu Brahe, aby go kommunikował szlachcie. Stany: duchowny, mieyski i wieyski wysłały deputacye do Krola z podziękowaniem za mężny i czynny sposob, iakim postąpił sobie przeciw protestuiącey się szlachcie.

Rozmaite Wiadomości.

Vice-kommendant twierdzy Würtembergskiey, Hohentwiel, Wolff, który, iak wiadomo, oddany został do sądu woiennego z przyczyny poddania Francuzom tey fortecy, skazany został na śmierć i ścięty dnia 5. w Heidelhem, wraz z iednym kapitanem. — Austryacy oddalili się znowu z okolicy Kehl — Zapewniaią znowu, iż Arcy-Xiąże Karol wezwany został do obięcia kommendy nad armią niemiecką. — Nadworna gazeta Peterzburgska dnia 13. Maia, zawiera, co następuie: „Generał Borostyn i generał Xiąże Wolkonskoy, którzy iuż byli udali się do Malty, maią powrocić do Rossyi do woysk zostaiących pod ich rozkazami." — W woysku austryackim w Niemczech panuie nadzwyczayna dyzercya, żołnierze pod czas attaku nie chronią się bydź otoczonymi, i dostać się w niewolą.

Obwieszczenie. Podług przywileiu tuteyszych mączarzow, tylko im iedynie przedawaniem mąki pszeniczney w tuteyszym mieście bawić się wolno, żydom więc z pobliższych miast przywożącym odtąd mąkę pszeniczną do miasta iuż nie wolno będzie przedawać, owszem zakazuie się im ninieyszym pod karą konfiskacyi takowy dowoz i przedaż. Tylko na własną potrzebę żydow mąki pszeniczney przywieść obcym żydom pozwala się, lecz nie inaczey iak tylko wiertelami pod uniknieniem exekucyi przedawać, kupuiący zaś, aby się nie odważyli mąką poiedyńczo handlować. W Poznaniu dnia 13. Czerwca roku 1800.

Magistrat JK. Mci Pruss-Połud.

Obwieszczenie. Już pod 26. Lipca 1796 tuteyszemu publikum przypominało się, ażeby w Warcie nie na innym mieyscu się kąpali, tylko przy Karmelitańskiey łące zaraz na przeciwko cegielny Dyssydentskiey, gdyż to tam naybespiecznieysze mieysce. Z powodu tego ninieyszym ostrzegamy i powtarzamy, iż ci, ktorychby mimo tego na innym mieyscu bliżey miasta, a osobliwie ku Swiętemu Rochowi kąpać zastano, karze nieprzyiemney podpadną. W Poznaniu dnia 10. Czerwca roku 1800.

Magistrat JK. Mci Pruss-Połud.

Uwiadomienie. Jego Krolewskiey Mości niżey podpisane Kollegium Pupillorum czyni ninieyszym pismem wiadomo, iż deklaracya Urodz. Eleonory z Hrabiow Ponińskich Zarembiny, pro prodiga, na powrot zniesioną i taż Urodz. Zarembina od opieki z tego powodu iey wyznaczoney na dniu dzisieyszym uwolnioną została. W Poznaniu dnia 4. Czerwca roku 1800.

Jego Krolewskiey Mości Kollegium Pupillorum Południowo-Pruskie.

Uwiadomienie. Woienny i Ekonomiczny konsyliarz w Poznaniu, Jmć Pan Bucholtz, udziela na każde żądanie w swoim domu sub Nro. 291. na ulicy Wrocławskiey dokładną wiadomość o dochodach maiętności Kruszyny leżącey pod Częstochową, ktora nie dawno iako znayduiąca się do sprzedania ogłoszoną została.

Dodatek

Szumiąca Młyn: pod Tucholą w Parafii Bysławskiey: Dyecezyi Pomorskiey: Dnia 30. Maia o godzinie 10 przedobiadowey: przeieżdżaiącego Nayiaśnieyszego Pana na rewią do Grudziądza, witał tu na przeprzężney ftacyi mową łacińfką JX. Franciszek Synakiewicz Proboszcz Byftawfki i Gekcyńfki Pisarz Konsyftorza Świeckiego, w przytomności ludu, na oglądanie Monarchy i Pana swego licznie zgromadzonego. Po zakończoney mowię ofiarował 120 wierszy powitania swego, którą ofiarę Nayiaśnieyszy Pan Miłościwy własną swą ręką raczył odebrać łafkawie. Mowę tę na ięzyk Polfki wiernie przetłomaczoną tu kładziemy.

„Nayiaśnieyszy Królu Panie Miłościwy! Takiego dziś Oyca oyczyzny oglądać, i takiego Króla hołdem winnego uszanowania witać; którego wrodzona serca dobroć, czuła wspaniałey duszy litość, przyftępna dla każdego łafkawość, ufilna o zachowanie sprawiedliwości gorliwość, wszyftkich kraiowych magiftratur dla dobra powszechnego Wazallow arcy-mądre urządzenie, miłym i mocno ukochanym ludowi swęmu czynią; nie ieftże to iedna dla mię naypożądańsza ziemfkiego błogofławieńftwa cząftka? Zaprawde: ten tylko powątpiewać o tym będzie, który fię z praw natury (nayuroczyftszę Królom, Oycom narodu, uszanowanie nakazuiących) wyzuł zuchwale."

„W takim ia dziś będąc uszczęśliwienia mego losie: rzucam mię pod opiekę Tronu W. K. Mci P. M. ze wszyftkiemi Wazallami Dyecezyi Pomorfkiey Kapłanami, prozby z niemi i życzenia zanosząc do Wielkiego Boga Zaftępow, ażeby nam Króla narod kochaiącego i od narodu ukochanego, w ftodkich momentach naydłużey na Tronie utrzymywać raczył. Pomnażay Wielki Boże z dni życia naszego, drogie dni wieku Króla Pana, i lata iego niech przeydą do wielu pokolenia. Niech pod pogromem walecznego W. K. Mci oręża, wszyftkie fiły nieprzyiacielfkie upadaią, a ftodkie berło panowania, które Wschodnim, Południowym, i Zachodnim Pruffom panuie, niech z sobą nieśmiertelną ftawę, moc i potęgę Fryderyka Wilhelma, ieszcze i na północ zaniesie. Ten zaś naywyższy Anioł Stróż Królow, który we wszyftkich podrożach W. K. Mci P. M. towarzyszy, niech bez naymnieyszey zdrowia obrazy, do Królow ftolicy, Króla Pana moiego szczęśliwie odprowadzi, którą, wierny zawsze Monarchom swoim Berlin, w sercach swoich W. K. Mci wyftawił.

Obwieszczenie. Ponieważ niżey podpisaney Kamerze woyfkowo-ekonomiczney doniesiono, iż kupcy prowadzący drobny handel cukrem po małych prowincyonalnych miaftach poszukuią zyfku niepozwolonego, i w tém chciwość swoię tem łatwiey zaspokaiać mogą, ponieważ poczęściey publiczność rożnych gatunkow cukru dyftyngwować nie umie, poczęściey oney ceny, za którą w fabrykach hurtem przedawane bywaią nie wiadome są, przeto uznała taż Kamera za rzecz potrzebną, podać publiczności ninieyszém obwieszczeniem do powszechney wiadomości, teraźnieysze ceny fabryki Szyklerowfkiey w Bydgoszczy, dodaiąc, iż kupcom płacącym cukier gotowemi pieniędzmi po cztery od fta potrącone bywaią. Kamera JK. Mci woyfkowo-ekonomiczna uwiadomiać będzie publiczność w trzy miesiące o cenach cukru w fa-

brykach, wszyſtkim zaś kupcom tuteyszego departamentu serio zaleca, żeby ſię wszelkich defraudacyi i lichwiarſkiego zarobku wyſtrzegali, ponieważ zwierzchności mieyscowe ściśle tego doglądać będą. W Poznaniu dnia 21. Czerwca roku 1800.

Kamera Woyſkowo-Ekonomiczna JK. Mci Pruſſ-Południowych.

Bydgoszcz d. 14. Czerwca 1800.

Ceny rafinowanych cukrow w fabryce braci Schicklerow, podług wagi Berlińſkiey z akcyzą.

Przedni kanar funt	-	$15\frac{1}{4}$	gr.	dobr.
Przedni przedni	- -	15	—	—
Ordynaryino przedni	-	$14\frac{3}{4}$	—	—
Przedni raffinad	- -	14	—	—
Szredni dito	- - -	$13\frac{3}{4}$	—	—
Ordynaryiny dito	- -	$13\frac{1}{2}$	—	—
Przedni mały melis	-	$13\frac{1}{4}$	—	—
Przedni wielki melis	-	$12\frac{1}{2}$	—	—
Ordynaryiny mały melis	-	$12\frac{1}{4}$	—	—
Ordynaryiny wielki melis	-	$11\frac{3}{4}$	—	—
Przedni cukier lumpowy	-	—	—	—
Ordinaryiny dito	- -	$11\frac{1}{4}$	—	—
Przedni biały kandys	-	$19\frac{3}{4}$	—	—
Srzedni dito	- - -	$17\frac{3}{4}$	—	—
Ordynaryiny dito	- -	$16\frac{1}{2}$	—	—
Lub przedni żołty kandys	-	—	—	—
Przedni dito	- - -	$14\frac{1}{4}$	—	—
Przedni dito	- - -	$13\frac{3}{4}$	—	—
Ordynaryiny dito	- -	$13\frac{1}{4}$	—	—
Przedni brunatny kandys	-	$12\frac{3}{4}$	—	—
Srzedni dito	- - -	$12\frac{1}{2}$	—	—
Ordynaryiny dito	- -	—	—	—
Biała faryna	- - -	$10\frac{1}{8}$	—	—
Żołta dito	- - -	$8\frac{1}{4}$	—	—
Brunatna dito	- - -	8	—	—
Syropu centnar	- -	14	talerow.	

Obwieszczenie. Uwiadomia ſię publiczność, iż w maiętności Owińſkiey, o milę od Poznania sytuowaney, uregulowana będzie hypoteka. Ci zatem, ktorzy rozumieią mieć realne pretensye do tamteyszych gruntow dziedzicznych, mogą ſię z swemi pretensyami każdego czasu zgłoſić do szlach. Gebharda konsyliarza JK. Mci kryminalnego tutey mieszkaiącego, iako Juſtycyaryusza maiętności Owińſkiey. Po upłynieniu zaś 3 mieſięcy od daty dziſieyszey, takowe zgłaszania ſię nie będą iuż uważane iako intereſſa do uregulowania hypoteki ściągaiące ſię, lecz osoby zgłaszaiące ſię z pretensyami będą muſiały opłacać zwyczayne należytości. W Poznaniu dnia 17. Czerwca roku 1800.

Urząd sądowy maiętności Owińſkiey Urodz. Treſkowa.

Avertiſſement. Comme beaucoup de Seigneurs de la Pruſſe-méridionale ſont dans le doute, ſi je prends encore des penſionnaires; je me ſers de la voie publique pour indiquer à un chacun, ainſi qu'aux tuteurs, que je leur offre en ce cas mes ſervices, & que le prix de la penſion pour une perſonne eſt de cent Ducats par an. Les jeunes gens ne ſont non ſeulement bien nourris, logés, chauſſés, blanchis & tenus proprement; mais en outre ils ſont inſtruits dans les langues allemande, françaiſe, & latine, de même que dans l'hiſtoire, la géographie, la morale, la philoſophie, la réligion, l'arithmetique, la géometrie, le deſſein & la danſe. La muſique eſt à la charge des parents, & la penſion ſe paie ou par trimeſtre ou par ſemeſtre. Ceux qui voudront bien mettre leur confiance en moi, peuvent s'adreſſer à

Hautepierre,
profeſſeur d'hiſtoire & maitre de langue,
logeant au cerf verd rue de l'Oder,
au premier étage à Breſslau.

Do sprzedania. Jego Krolewſkiey Mości Regencya tuteysza Południowo-Pruſka podaie ninieyszym pismem do wiadomości, iż maiętność szlachecka allodyalna Gołaszyn czyli Baersdorff, ſkładaiąca ſię z miaſta Starego i Nowego Bojanowa, wſiow Gołuszyna czyli Baersdorff, niemniey Szemzdrowa czyli Schlemsdorff w powiecie Krobſkim, dyſtrykcie Kościańſkim, tuż przy granicy Szląſkiey, mila od Wschowy a dwie mile od Rawicza, dwie mile od maiętności Gührau i Herwſtadt leżąca, a Urodz. Karola Zygmunta Unruha Szambelana własna, ktora z wszyſtkiemi do nieyże należącemi realnościami, podług taxy przez powiatową kommiſſyą sprawiedliwości w Wschowie roku 1797 spisaney i tu w kopii widymowaney przyłączoney, rachuiąc po 5 od ſta na 183,639 tal. 3 srebrne grosze i 8 denarow urzędownie oceniona zoſtała: ſtosownie do żądania, pewnego wierzyciela realnego, w drodze exekucyi zanięſionego, na trzech po sobie wyznaczonych

terminach licytacyinych dnia 19. Czerwca, dnia 20. Września i dnia 20. Grudnia r. b. na tym zaś trzecim ostatnim i zawitym przed Konsyliarzem Regencyi Dühringem, iako wyznaczonym do tego deputatem, więcey daiącemu publicznie ma bydź odprzedana. Wszyscy zatym, ktorzy według położenia wspomnioney maiętności posiadać onę są zdolni, i do zapłacenia iey przyiemnego, dosyć są maiętni, zapozywaią się ninieyszym pismem, aby na terminach wyznaczonych na tuteyszey Regencyi stawili się i oświadczenia swoie do protokułu podali, zaś na terminie licytacyi ostatnim i zawitym, ieżeliby iakowe zayść mogące okoliczności prawne inaczey niewymagały, maiętność rzeczona z przyległościami na rzecz więcey daiącego niezawodnie przyderzoną zostanie i na poźniey czynione oświadczenia dalszy wzgląd nienastąpi. Z resztą można sobie przepatrzeć akta detaxacyi w Archivum Regencyi tuteyszey, taxę zaś urzędownie wygotowaną, w izbie ustępney Regencyiney, tudzież na Regencyi Głogowskiey i w powiatowey kommissyi sprawiedliwości w Wschowie. Nakoniec wierzyciele niżey wymienieni teyże maiętności Gołaszyna, o ktorych zamięszkaniu z ksiąg hypotecznych dowiedzieć się niebyło można. 1) Sukcessorowie niegdy Urodz. Maryanny z Dzierzanowskich Koszutskiey. 2) Urodzona Ernestyna z Bojanowskich Melengowa wdowa. 3) Urodzony Koszutski kasztelan. 4) Urodzeni Karol i Felix Unruhowie bracia. 5) Sukcessorowie Urodzoney Heleny Subiny z Dzierzanowskich Unruhowey wdowy. 6) Urodzona Tschirner wdowa, z domu Derfeldowna, uwiadomiaią się także o subhastacyi naznaczoney maiętności po więcey razy rzeczoney Gołaszyna ninieyszym pismem, z tym dokładem, iż tymczasem dopoki się niebędą meldowali, przydany im został za mandataryusza z strony urzędu konsyliarz kryminalny Dühring, końcem popierania ich praw. W Poznaniu dnia 20. Stycznia roku 1800.

JK. Mci Regencya Połud. Pruska.

Do sprzedania. Fryderyk Wilhelm z Bożey łaski Krol Pruski. Ninieyszym pismem wiadomo czyniemy, iż wieś szlachecka Mijowice Urodz. Andrzeia Wężyka małoletnim i Urodz. Xaweremu Wężykowi przynależna, sposobem dobrowolney subhastacyi sprzedana bydź ma. Taż wieś znayduiąca się pod iuryzdykcyą Regencyi Kaliskiey w powiecie Wieluńskim, od połtory mili od miasta powiatowego Ostrzeszowa iest odległa. Podług taxy szacunek teyże wsi na 31,735 tal. 21 dobr. gr. 4 den. przyimuie się. A zatym więc na mocy ninieyszego patentu, ktorego ieden exemplarz tu w Kaliszu, drugi w Regencyi w Brzegu, a trzeci w Justyc kommissyi Wieluńskiey, w izbach sądowi zwyczaynie przeznaczonych publicznie wywieszone będą, zapraszaią się wszyscy ci, ktorzyby też wieś i części iey posiadać byli umocowani i przyiemnie zapłacić będą wstanie aby na terminach licitacyi: 1) dnia 1. Julii c., 2) dnia 1. Octobra c., 3) dnia 22. Decembra c., z ktorych trzeci iuż do przybicia ustanowiony iest, przed deputatem konsyliarzem de Colomb tu w Regencyi naszey stawili się, i to co ofiarować będą podali, to zaś co po upłynionym ostatnim terminie licitacyi może kto ofiarować zechce, iuż więcey uważane nie będzie, życzącym sobie nabydź tych dobr a niemaiącym tu znaiomości, im Justyc kommissarze, iako to: kryminalny assessor Kintzel, Justyc kommissarz Detz, Justycrath Tittel i Justyc kommissarz Nowag za plenipotentow proponuią się, do ktorych w tey okoliczności zgłosić się mogą. Nakoniec okoliczne opisanie taxy tych części w registraturze tuteyszey Regencyi, iako i tam, gdzie patent przybitym będzie, przepatrzyć można. Przy wyciśnieniu naszey większey pieczęci i zwyczaynych podpisach. Dan w Regencyi Kaliskiey dnia 10. Marca roku 1800.

Do sprzedania. Dwa wielkie 5cioletnie iasno-kasztanowate dobre konie dyszlowe, z ktorych ieden iest koń z Ukrainy z białym znakiem na głowie; 4 sztuki komod dobrze obite mosiędzem, także powoz teraźnieyszym gustem na 4 osoby do siadania, ieden letki niepokryty powoz, razem lub i poiedyńczo w Optyckim ogrodzie u maiora Urodz. Schmiedesekka są do sprzedania, gdzie o kondycyach i o cenie można się dowiedzieć.

Doniesienie o sztukach. Jmć Pan Degabriel fizyk i mechanik ma honor donieść, że na żądanie wielu godnych osob swoie optyczne reprezentacye, czyli francuzkie Panorama zamiast o 5. co dotychczas było, teraz o godzinie 4. zaczynać a o godzinie 6. kończyć będzie, dla zgromadzania się wcześniey na teatr polskich komedyi. Swoie automatyczne i fizyczne zabawy, oraz experymen-

ta każdego dnia odmieniać będzie. Nowe sztuki, ktore będą dawane, to iest: w Sobotę dnia 28., w Niedzielę dnia 29. i w Poniedziałek dnia 30 są następuiące: 1) Rynek S. Marka w Wenecyi, i wyspa, ktora daie się widzieć w odległości. 2) Miasto Zürich z strony oberży pod mieczem. 3) Cieśnina morska Dardanella, i miasto Konstantynopol, ktore się prezentuie w odległości. 4) Prospekt Łazienkow, nie daleko miasta Warszawy uważany z strony amfiteatru letniego. 5) Skutki słońca zachodzącego z środka ieziora Zürychskiego. Widok ten zasługuie na szczegolną bacznośc znaiących się na tey sztuce. 6) Skutki morza podczas wielkiey nawałności. Nie potrzeba się iuż obawiać dymu lampy, ponieważ użyto w tey mierze odmiany. O nowych reprezentacyach uwiadomi się nowemi obwieszczeniami. Ci wszyscy, ktorzy chcą wprzody bydź opatrzonymi Entrée-Biletami, znaydą ie u Jmć Pana Brandta galanternika w rynku.

Do sprzedania. Podaie się do wiadomości, iż dobra Barcińskie i Mamlickie W. Starosty Jozefa Lochockiego nad Notecią w powiecie Bydgoskim leżące, całkie lub poiedyńczo są do sprzedania. Ktoby sobie życzył tych dobr całkiem lub częścią nabydź, niech się do samego dziedzica mieszkaiącego w Barcinie nadgłosi. W Barcinie dnia 25. Czerwca roku 1800.

Doniesienie. Chociaż na dniu 26. t. m. podług obwieszczenia miały bydź srebra i pretiosa do pozostałego Piotrowiczowskiego maiątku publicznie sprzedane; to iednak dla niedostatku kupcow do skutku przyprowadzone bydź nie mogło, wyznacza się więc ieszcze ieden termin do publiczney przedaży na dzień 30. Czerwca r. b., to iest: w przyszły Poniedziałek o 2. godziny po obiedzie i w następuiące dni na ratu zu tuteyszym, o czém każdemu publicznie donosi się. W Poznaniu dnia 27. Czerwca roku 1800.

List gończy. Przed kilku dniami napadło bando rozboynikow z 25 osob złożone, Urodz. Koszuckiego w Kaliszku i tego zrabowało i pobiło. Wkrotce potym podobneż bando, złożone z osob 12 zamyślało podobną czynić gwałtowność w Kopydłowie. Po zrabowaniu Urodz. Koszuckiego znaleziono w Kaliszku kapelusz, ktorego właścicielem ma bydź młynarczyk, ktory dawniey na młynie Kopydłowskim służył, i po Wielkiey Nocy roku tego z Kopydłowa oddaliwszy się, do Prus Zachodnich poyść miał. Młynarczyk ten nazywa się Leon, przyszedłszy do Kopydłowa dał sobie imie Woyciech. Poznać go szczegolnie można z kilku brodawek na prawey części twarzy i z szczerby w zębach na przodku. Zaleca się tedy wszystkim kamerze podległym iuryzdykcyom, inne zaś rekwiruie się, aby za spostrzeżeniem człowiek ten niezwłocznie aresztowanym i pod konwoiem pewnym tu do Kalisza odesłanym został.

Drukował Deker i Kompania w Poznaniu.